

Blazen 6 (2020): 20.

Zonder vergroting van het wapen gepubliceerd.

HET ALLIANTIEWAPEN VAN DIERCK PIETERSZ VAN WAS[S]ENAER EN JANNEGEN JEROENSD VANDER WERF GEDATEERD 1643

Anton C. Zeven, Wassenaar (anton.zeven@hetnet.nl)

In Virtus 2015 bespreekt Dr. Kees Kuiken (1) ‘*t ontbijtje*, dat gehangen heeft in de kerk van Noordwijk (afb. 1). De illustratie is in zwart-wit. In zijn bespreking wordt niet in detail ingegaan op het alliantiewapen, dat in het midden van het paneel (afb. 2) is afgebeeld. Om het alliantiewapen bevinden zich namen: Dierck Pieters z[oon] van was[s]enaer, en Jannegen Jeroens d[ochter] vander werf. Op het schilderijtje de datum 1643, dat is het jaar van overlijden van Dierck.

Afb. 1. ‘*t Ontbijtje* met alliantiewapen van Dierck Pieters z[oon] van Was[s]enaer / Jannegen Jeroens d[ochter] vander werf gedateerd 1643, door anonieme schilder.

N.B. Collectie Familiestichting Van Wassenaar (met toestemming)). Foto door Humphrey Daniels, Den Haag. Paneel.

Afb. 2. Detail van afbeelding 1 tonende het alliantiewapen.

Het wapen van Dierck van Wassenaar is duidelijk een Van Wassenaar-wapen: gevierendeeld, 1 en 4. in rood drie zilveren wassenaars (2-1), 2 en 3. in blauw een gouden dwarsbalk. Het wapen van Jannegen van der Werf is gevierendeeld: 1 en 4. in zilver een rode balk (van der Werf), 2 en 3. tweemaal doorsneden, A. effen zilver, B. van zilver beladen vijf zwarte palen, C. effen zwart. Dit wapen lijkt op de beschrijving, dat het Centraal Bureau voor Genealogie/Centrum voor Familiegesciedenis te Den Haag (CBG) voor een wapen Van der Werf geeft: doorsneden, A. in zilver drie zwarte palen, B. rood (CBG HDANL018532, zie afbeelding 3). De rode en zilveren/witte helmkleeden zijn die van Van Wassenaar.

Veronderstellingen

Ik veronderstel dat de opdrachtgever en de schilder van 't ontbijtje wel op de hoogte van het wapen van Van Wassenaer waren, maar niet van het wapen Van der Werf, dat aan Jannegen en haar familie toebehoorde. Daarom veronderstel ik ook dat de schilder (en mogelijk de opdrachtgever) twee wapens Van der Werf in Jannegens wapen verwerkte. Mogelijk zal toentertijd de gedachte opgeborreld zijn, wellicht als variant op “*Niet geschoten is altijd mis*” “*Tweemaal geschoten, tenminste één keer raak*”.

Wapenafbeeldingen

Drie wapenafbeeldingen, ontleend aan de Heraldische Databank van het Centraal Bureau voor Genealogie (CBG).

Van Wassenaer
HDATA018340

Van der Werve
NL018531

Van der Werve
NL018532

Blijft de vraag: tot welke familie behoorde Jannegen onbeantwoord? Tot de rode dwarsbalk, tot de drie/vijf zwarte palen of tot een andere Van der/den Werf/Werff/Werve familie?

Noten

1. Kees Kuiken. Een ‘ontbijtje’ uit Noordwijk. Zeventiende eeuwse vroomheid en adelspretentie. *Virtus* 22 (2015): 189-202.
2. De spellingen zijn Werf, Werff, Werve; verder vander, van der en van den.